

LOYIHALARDA MUVAFFAQIYATLI O'ZGARISHLARNI BOSHQARISHDA TASHQI OMILLAR TA'SIRI

Xurshidova Ruxsora Jamshid qizi

(O'zbekiston Respublikasi Bank-moliya akademiyasi magistranti)

Annotatsiya: Har qanday faoliyat aniq nazorat va muvofiqlashtirishni talab qiladi. Bu, xususan, turli g'oyalar va dasturlarni amalga oshirishga taalluqlidir. Loyihani boshqarish moliyaviy, vaqt va sifat ko'rsatkichlari bo'yicha maqbul natijalarga erishish uchun moddiy, nomoddiy va inson resurslaridan foydalanadigan qo'llanma.

Annotation: any activity requires clear control and coordination. This applies, in particular, to the implementation of various ideas and programs. Project management is a guide that uses material, intangible and human resources to achieve optimal results in terms of financial, time and quality indicators.

Kalit so'zlar: "Loyiha" atamasi, loyihaning asosiy xususiyatlari, loyihani boshqarishning hayotiy sikli, dasturlar va portfellar, loyihani boshqarish doirasi, loyihalarni boshqarishda avtomatlashtirilgan axborot tizimi, loyihani boshqarishning asosiy afzalliklari va kamchiliklari.

Keywords: The term "project", the main features of the project, the life cycle of project management, programs and portfolios, the scope of Project Management, the automated information system in Project Management, the main advantages and disadvantages of Project Management.

"Loyiha" tushunchasini butunlay boshqacha talqin qilish mumkin. Birinchi variant loyihani hujjatlar to'plami sifatida belgilashni o'z ichiga oladi, unga

ko'ra bino yoki inshoot qurish mumkin. Ushbu maqolada "loyiha"so'zining ikkinchi ma'nosi muhokama qilinadi. Loyihaning ko'plab ta'riflari mavjud, garchi ularning barchasi bir narsaga rozi bo'lsa ham: loyiha-bu ma'lum bir moddiy vazifani cheklangan vaqt ichida amalga oshirishni o'z ichiga olgan g'oya. Shu bilan birga, *loyihaning asosiy xususiyatlari* deyiladi:

- O'ziga xoslik(bu loyiha birinchi marta yaratilgan).
- Vaqt cheklangan (loyihada har doim uni amalga oshirish muddati bor).
- Maqsadlilik (loyiha har doim aniq muammolarni hal qilish uchun amalga oshiriladi, qoida tariqasida, miqdoriy birliklarda ifodalanadi.o'lchamlari).

Agar uchta shart bajarilsa, voqealar to'plamini loyiha deb atash mumkin.

Dasturlar va portfellar

Loyihalar odatda dasturlar va portfellarga guruhlanadi. Shu bilan birga, dasturlar umumiy maqsad bilan birlashtirilgan loyihalar to'plamidir. Masalan, aholiga ta'lim sifatini oshirish dasturida o'qituvchilarning maoshini 20 foizga oshirish, 15 ta yangi maktab qurish, tayanch fanlardan 26 ta yangi darslik chiqarish loyihalari bo'lishi mumkin. Loyihalar portfeli maqsadlaridan qat'i nazar, yagona manbadan moliyalashtirilgan loyihalarni birlashtiradi. Masalan, n kompaniyasining loyiha portfeliga xayriya loyihalari, yangi korporativ ofis qurilishi, direktorning yubileyini nishonlash va yillik tovar aylanmasini 10 foizga oshirish kiradi. Portfel va dasturlardagi loyihalar ham yuqorida tavsiflangan uchta asosiy xususiyatga ega bo'lishi kerak.

Natija shifrlangan. Ushbu tamoyili "loyiha"atamasining ma'nosi bilan belgilanadi. Loyihani boshqarish nafaqat sifat menejmenti, balki o'zaro bog'liq maqsadli harakatlar to'plamidir.

"Dizayn uchburchagi"printsipi. Daloyiha boshqaruvi vaqt, byudjet, loyiha sifati o'rtasidagi o'zaro bog'liqliklarga asoslanishi kerak. Faktorlardan birining

o'zgarishi boshqalarning o'zgarishiga olib keladi, bu ularni uchburchakning bir xil tomonlariga aylantiradi. Loyihaning hayot aylanishini hisobga olgan holda. Loyihaning hayotiy tsikli loyihani yaratish g'oyasini shakllantirishdan boshlanadi va loyihada ko'rsatilgan davr tugashi bilan tugaydi. Loyihaning hayot aylanishi, qoida tariqasida, loyiha natijasida yaratilgan mahsulotning hayot aylanishi boshlangan paytda tugaydi. Menejmentga jarayon yondashuvi. Ushbu tamoyil loyihani o'zaro bog'liq bo'lgan va yarim tayyor mahsulotlar yoki muhim hujjatlar ko'rinishidagi oraliq natijalar bilan yakunlanadigan jarayonlar majmuasi sifatida baholashni o'z ichiga oladi. Ushbu yondashuv loyihani "ko'r zonalarsiz" boshqarishga imkon beradi.

Loyihani boshqarish doirasi

Loyihani boshqarish tuzilmasi tashkilotning barcha ishlarini vaqt va maqsadlar bo'yicha cheklangan loyihalarga bo'lishni o'z ichiga oladi. Shu bilan birga, har bir loyihaning jamoasi va loyiha menejerlari jamoasi tuziladi, ular menejerga o'z loyihasining borishi to'g'risida hisobot berishadi. Shu munosabat bilan, loyihalarni boshqarish, qoida tariqasida, bir vaqtning o'zida amalga oshiriladigan keng ko'lamli buyurtmalar bilan turli sohalar va o'lchamdagi tashkilotlarda qo'llaniladi. Biroq, kichik biznesda u ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish yoki, masalan, yangi mahsulotni joriy etishning aniq muammolarini hal qilish uchun loyiha boshqaruvidan ham foydalanadi.

Qurilish sohasida loyihalarni boshqarish

Qurilish sohasida loyihalarni boshqarish metodologiyasidan foydalanish ayniqsa dolzarbdir. Buyurtmachi yoki pudratchining funktsiyalarini bajaradigan kompaniyalarda loyiha menejmenti tabiiy ravishda loyihalarga bo'lingan ishlardan (mahsulot printsipligiga ko'ra, ya'ni har bir binoning qurilishi alohida loyihadir) va amalda yuqori boshqaruv tuzilmasidan foydalanadi. jiddiy qayta qurishni talab qilmaydi.

"Loyihalarni boshqarish" avtomatlashtirilgan axborot tizimi

Belgorod viloyatida loyihalarni boshqarish uchun axborot va texnik yordam "loyihalarni boshqarish"avtomatlashtirilgan axborot tizimi (AIS) orqali amalga oshiriladi. Bu loyihalar, portfellar va ilovalar uchun quyidagi funktsiyalarni bajaradigan dasturiy ta'minotsiz veb-dastur: Reestrni (ma'lumotlar bazasini) saqlash. Reja. Byudjetlashtirish. Uning viloyat va shahar darajasida bajarilishini nazorat qilish. Jamoa vakolatlari va majburiyatlarini taqsimlash. Tarkibni o'zgartirish. Loyihalar uchun bo'lajak va bo'lajak voqealar uchun ogohlantirish tizimi. Hujjatlar oqimi. Avtomatlashtirilgan tahliliy hisobot. Belgorod viloyati elektron hukumati bilan integratsiya.

Loyihani boshqarishning afzalliklari va kamchiliklari

Belgorod viloyatida loyihalarni boshqarishni amalga oshirishning tavsiflangan tajribasi muvaffaqiyatli bo'ldi. Ushbu o'zgarishlarning ta'siri birinchi navbatdaalpi mintaqaviy mahsulotning o'sish sur'atlarini 0,1% ga oshirish (3 milliard rubldan ortiq), loyihani tasdiqlash uchun sarflangan vaqtni qisqartirish (har bir loyiha uchun 2 oy davomida) va investitsiyalarning rivojlanish sur'atlarini oshirish. viloyatda 23% ga. Biroq, eng muhim natija - bu muammoni faol tahlil qiladigan va hal qilishga harakat qiladigan, ba'zan hatto nostandart, innovatsion usullardan foydalanadigan xodimlar o'rtasida loyiha tafakkurini shakllantirish.

Yuqoridagilarni umumlashtirib, xulosa qilishimiz mumkinki, loyihalarni boshqarish zamonaviy biznes makonining ajralmas qismi bo'lib, uning asoslarini o'rganish davlat darajasida ham, bitta biznes doirasida ham vakolatli boshqaruv qarorlarini qabul qilish uchun zarurdir.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. I. N. Litvinova, YA.A. Shaxova. Ayollar tashqi kiyimlarini tikish. Toshkent. Scope "satr" uslubi "matnni tekislash: markaz" / 1997

2. M. K. Rasulova. Tikuv buyumlari texnologiyasi. Qo'llanma. Toshkent.

3.X. X. Komilova, N. K. Hamraeva. Tikuv buyumlari qurilishi. T, 2011

4."Adabiyot uchqunlari". 2018.

5. Sh.G. Madjidova, M. K. Rasulova. Texnologik jarayonlarni loyihalash. T, 2012.

6.M. Sh. Jabborova. tikuv texnologiyasi. Toshkent. O'zbekiston. 1994.

Vebsayt:

1.<https://uz.techconfronts.com/17235140-project-management>

2. bilimlar.uz

3.ziyonet.kutubxona

a